

بسم الله الرحمن الرحيم

گزارشی از وضعیت تجارت و بازار تاجیکستان

سفارت جمهوری اسلامی ایران - دوشنبه

بسمه تعالی

مقدمه در مورد اقتصاد جمهوری تاجیکستان

جمهوری تاجیکستان یک کشور کم درآمد و محصور در خشکی با حدود ۱۰ میلیون نفر جمعیت در آسیای مرکزی است. و با جمهوری قرقیزستان و ازبکستان در شمال و غرب، چین در شرق و افغانستان در جنوب هم مرز است. در میان ۱۵ جمهوری شوروی سابق کمترین درآمد سرانه (۱۱۸۹ دلار در سال ۲۰۲۳) متعلق به تاجیکستان است که معادل ۱۱ درصد از میزان میانگین جهانی است.

با این حال اقتصاد تاجیکستان یک اقتصاد در حال توسعه با نرخ رشد بالا می باشد. این کشور با سرعت در حال گذار از مرحله کشاورزی به صنعتی است. سرعت فرایند صنعتی شدن در تاجیکستان باعث شده است تا نرخ رشد اقتصادی تاجیکستان در سالهای اخیر بیش از ۸ درصد باشد. اقتصاد تاجیکستان به کشاورزی و خدمات وابسته است. درآمد خارجی این کشور به صادرات پنبه و آلومینیوم وابسته است که آن را در برابر شوک های خارجی آسیب پذیر می کند.

تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۲۳ به میزان ۱۲.۱ میلیارد دلار بوده است. اقتصاد تاجیکستان به شدت تحت تأثیر شرکت های دولتی (SOEs) است که بیش از ۱۰۰۰ شرکت ثبت شده و اکثریت آنها (۶۰۰ شرکت) دولتی هستند. شرکت های دولتی دارای موقعیت های برجسته ای در بخش های کلیدی مانند معدن، انرژی و مخابرات هستند و ۱۰ شرکت دولتی برتر ۹۷ درصد از کل دارایی شرکت های دولتی را در اختیار دارند.

بخشهای مهم و سهم هر یک در اقتصاد تاجیکستان

اقتصاد تاجیکستان از چندین بخش تشکیل شده است که عبارتند از:

کشاورزی: بخش بزرگی از اقتصاد تاجیکستان است که ۲۲.۶ درصد از تولید ناخالص داخلی و ۴۵.۷ درصد از نیروی کار را شامل می شود. پنبه سهم عمده ای در بخش کشاورزی و اقتصاد ملی دارد و ۶۰ درصد تولیدات کشاورزی را تشکیل می دهد.

کشاورزی تاجیکستان از دو بخش تشکیل می شود: مناطق مرتفع که در آن کشت گندم، سیب زمینی و باغبانی انجام می شود، و مناطق پست که در آن پنبه آبیاری و گندم رشد و پرورش می یابد.

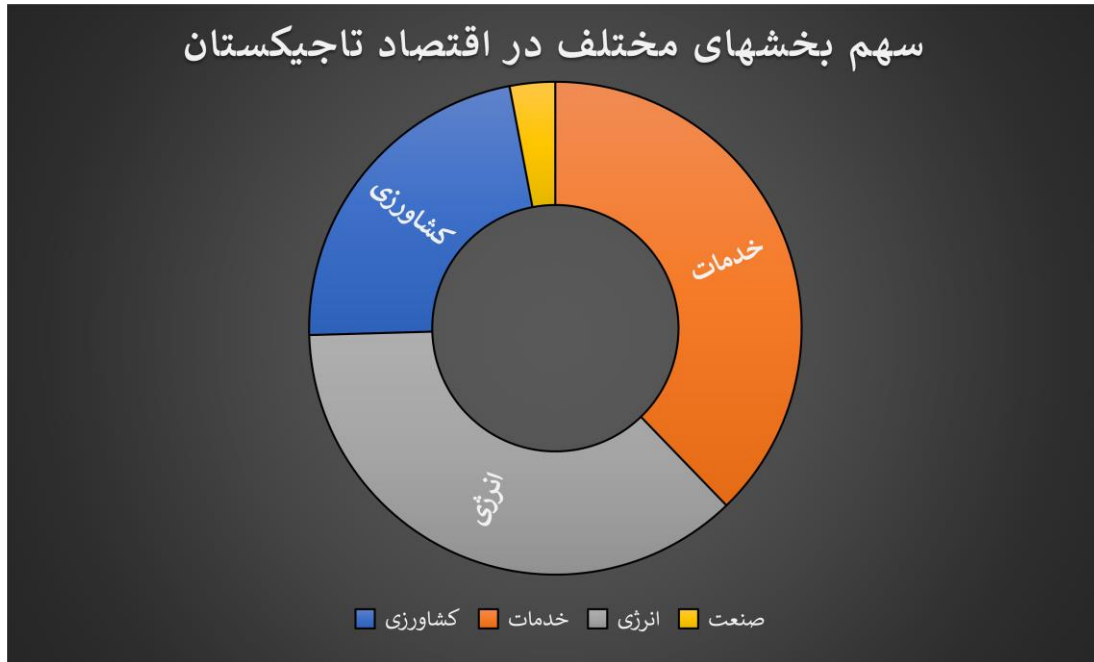

خدمات: بزرگترین بخش در اقتصاد تاجیکستان را با 41 درصد از تولید ناخالص داخلی تشکیل می دهد.

معادن: سهم مهمی در اقتصاد تاجیکستان دارد که در آن شرکت های دولتی نقش کلیدی ایفا می کنند.

انرژی: تولید انرژی بخصوص تولید برق آبی یکی از استراتژیهای بلند مدت دولت تاجیکستان است. این بخش هم اکنون در حدود ۳۷ درصد GDP را تشکیل می دهد. در عین حال بخش انرژی ظرفیت رشد و توسعه بالایی دارد و مانند بخش معادن در آن شرکت های دولتی نقش تعیین کننده ای دارند. در بخش انرژی سهم آب (۱۰٪)، حمل و نقل (۸٪)، آموزش و کشاورزی (هر کدام ۷٪) است.

سهم بخش‌های مختلف در اقتصاد تاجیکستان

صنعت: شامل تولید و توزیع برق، فرآوری و معدن است. استراتژی توسعه صنعت تاجیکستان شامل توسعه متالوژی غیرآهنی و آهنی، صنایع غذایی، ماشین‌سازی، صنایع سبک و غلات است. بخش صنعت در حال رشد و توسعه است و پروژه‌های صنعتی بسیاری از جمله ساخت کارخانه و واحدهای تولیدی صنعتی در ولایات ختلان و سغد در حال ایجاد و نوسازی می‌باشد.

مخابرات: بخش مهم دیگری در اقتصاد تاجیکستان است که دولت برنامه‌های بلند مدتی برای ایجاد زیر ساخت‌های جدید در آن دارد و در این بخش نیز شرکت‌های وابسته به دولت تاجیکستان نقش برجسته‌ای ایفا می‌کنند.

فرآوری غذا: شامل کنسرو کردن، فرآوری گوشت و شیر، آسیاب آرد، پخت نان، و شراب‌سازی است.

اتباع و نیروی کار خارج از کشور: بخش مهم دیگر در اقتصاد تاجیکستان نیز از طریق حواله‌های اتباع تاجیک که در خارج از کشور کار می‌کنند تامین می‌شود که ۲۸ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد.

بخش‌های مختلف اقتصاد در تاجیکستان در سال ۲۰۲۳ شاهد رشد چشمگیری بود. بخش کشاورزی با ۲/۴ درصد بیشترین رشد را تجربه کرد. پس از آن بخش صنعت با ۲/۱ درصد و ساخت و ساز و خدمات در مراحل بعدی قرار داشت. در بخش کشاورزی شرایط مطلوب جوی و کاشت زود هنگام محصولات بهاره به افزایش ۰/۹ درصدی رشد نسبت به سال گذشته کمک نمود.

در این مدت تولید محصولات صنعتی ۱۱.۵ درصد، کشاورزی ۹.۶ درصد، خدمات ۱۶.۶ درصد، حمل و نقل بار ۱۳.۸ درصد، جا به جایی مسافر ۹ درصد و سرمایه گذاری ۱۵.۷ درصد افزایش داشته است.

صادرات فلزات گرانبها به دلیل تقاضای قوی جهانی و افزایش قیمت طلا، دو برابر شد و به ۱.۱ میلیارد دلار رسید. همچنین گردش مالی خرده فروشی نسبت به سال قبل ۱۰.۴ درصد رشد داشته و حمل و نقل باری شاهد ۱۲.۳ درصد رشد نسبت به سال قبل بوده است.

فرصت ها و تهدید های اقتصاد تاجیکستان

تاجیکستان با رشد قابل توجه ۸.۳ درصد در سال ۲۰۲۳ و ۸.۲ درصد در اوایل سال ۲۰۲۴، رشد اقتصادی قوی نشان داده است. این امر به دلیل افزایش درآمد حاصل از صادرات طلا و مخارج زیرساخت های عمومی بوده است. حواله های کارگران و افزایش دستمزدهای عمومی نیز فعالیت اقتصادی کشور را تقویت کرده و تقاضای داخلی را تقویت کرده و به کاهش فقر کمک کرده است.

خطرات متعددی وجود دارد که به طور بالقوه می تواند مانع رشد پایدار اقتصادی تاجیکستان شود، از جمله تنش های جهانی و منطقه ای و سیاست های سختگیرانه تر مهاجرت روسیه. برای تضمین رشد پایدار، تاجیکستان نیاز به اجرای اصلاحات با تمرکز بر افزایش باز بودن اقتصادی، بهبود حاکمیت بخش عمومی، و تضمین ارائه خدمات عمومی موثر دارد. علاوه بر این، دولت تاجیکستان باید اقدامات مناسبی برای کاهش اثرات نامطلوب تغییرات اقلیمی و تقویت انعطاف پذیری اقتصادی در برابر بلایای طبیعی به انجام رساند.

علاوه بر این، عدم شفافیت در توزیع کمک های دولتی و محدودیت های سرمایه گذاری خارجی، دسترسی و کارایی بازار را محدود می کند. روش های تنظیم قیمت نیز کارایی و رقابت را تضعیف می کنند.

یکی از چالشهای اقتصادی مشکلات مربوط به زیان دهی شرکت های بزرگ است. اقتصاد تاجیکستان به شدت تحت تأثیر شرکت های دولتی (SOEs) است که بیش از ۱۰۰۰ شرکت ثبت شده و بیش از ۶۰۰ اکثریت آنها دولتی هستند. شرکت های دولتی دارای موقعیت های برجسته ای در بخش های کلیدی مانند معدن، انرژی و

مخابرات هستند و ۱۰ شرکت دولتی برتر ۹۷ درصد از کل دارایی های شرکت های دولتی را در اختیار دارند. با این حال، بیشتر آنها سودآور نیستند، به طوری که ۲۵ شرکت دولتی بزرگ متحمل زیان خالص ۴.۲ میلیارد TJS (۳.۲٪ از تولید ناخالص داخلی) در سال ۲۰۲۳ شده اند که خطرات مالی را به همراه دارد.

همچنین مدل رشد اقتصادی تاجیکستان مورد ملاحظه ی انتقادی کارشناسان بانک جهانی قرار گرفته است. در گزارش جدید بانک جهانی درباره اقلیم و توسعه در تاجیکستان آمده است: «در دو دهه گذشته، تاجیکستان رشد سریع اقتصادی و کاهش فقر را تجربه کرده است، اما مدل رشد اقتصادی آن به محدودیت های خود رسیده است».

در این گزارش آمده است که تاجیکستان باید گام های فوری برای بهبود مدل رشد و تنوع بخشیدن به اقتصاد خود بردارد، زیرا رویکرد فعلی منجر به کاهش ذخایر منابع طبیعی شده و نتوانسته فرصت های شغلی مولد کافی را فراهم کند.

وضعیت تجارت (صادرات و واردات) در تاجیکستان

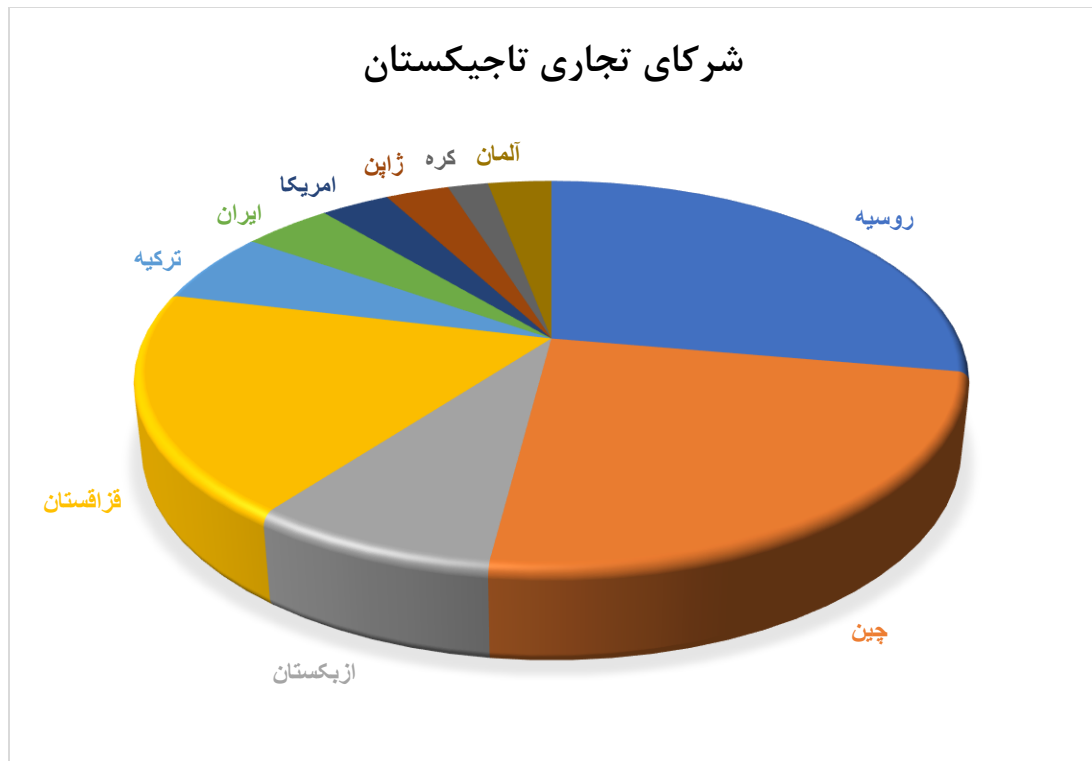
شرکای تجاری اصلی جمهوری تاجیکستان کشورهای روسیه، قزاقستان، چین، ترکیه، ازبکستان، سوئیس، آلمان، ژاپن، ایران، پاکستان، افغانستان، قرقیزستان، ایتالیا، ترکمنستان، ایالات متحده آمریکا و غیره هستند.

مهمترین شرکای تجاری واردات و صادرات و سهم آنها در تجارت خارجی تاجیکستان

در میان شرکای تجاری کشور تاجیکستان دو کشور روسیه و چین به ترتیب در رتبه نخست و دوم قرار دارند. رتبه بندی شرکای تجاری کشور تاجیکستان به ترتیب میزان حجم مبادلات تجاری در زیر آورده شده است:

- ۱- روسیه با حدود دو میلیارد دلار ۲۰.۶٪
- ۲- چین با حدود یک و نیم میلیارد دلار ۱۳.۵۵٪
- ۳- قزاقستان با حدود یک میلیارد و صد و پنجاه دلار ۱۳.۸٪
- ۴- ازبکستان با حدود پانصد میلیون دلار ۶.۱٪
- ۵- ترکیه با حدود ۳۶۰ میلیون دلار ۴.۴٪
- ۶- ایران با حدود ۲۵۰ میلیون دلار ۳.۱٪
- ۷- آمریکا حدود ۲۰۰ میلیون دلار ۲.۴٪
- ۸- و آلمان و ژاپن و کره جنوبی با میزان اختلاف کمی با آمریکا (زیر ۲۰۰ میلیون دلار) در مراتب بعدی قرار دارند.

شرکای تجاری تاجیکستان

عمده ترین واردات تاجیکستان

عمده واردات تاجیکستان عبارتند از:

انرژی: نفت، گاز طبیعی، برق و فرآورده های نفتی

کالاهای مصرفی و سرمایه ای: ماشین آلات، وسایل نقلیه و قطعات

غلات و آرد: اسپلت، گندم معمولی و مزین

سایر کالاها: آلومینا، آهن و فولاد، راکتورهای هسته ای، بویلر، ماشین آلات و تجهیزات الکتریکی

شرکای اصلی واردات تاجیکستان عبارتند از:

تاجیکستان عمدتاً آلومینا را برای تولید آلومینیوم، انرژی (برق، گاز طبیعی، نفت و فرآورده های نفتی)، کالاهای

مصرفی و سرمایه ای، غلات و آرد را از کشورهای دیگر وارد می کند.

تاجیکستان از چندین کشور واردات دارد، از جمله:

چین: بزرگترین شریک تجاری که همه چیز را از ماشین آلات و لوازم الکترونیکی گرفته تا منسوجات و کالاهای

مصرفی ارائه می دهد.

روسیه: تاجیکستان از روسیه سوخت های معدنی، چوب و ذغال چوب، لوازم الکترونیکی و ماشین الات وارد می

کند.

قزاقستان: بخش اعظم غلات و روغن تاجیکستان را تامین می کند.

ازبکستان: شریک تجاری منطقه ای تاجیکستان برای تامین طیف وسیعی از محصولات کشاورزی، ماشین آلات و مواد شیمیایی محسوب می شود.

ترکیه: پوشاک، مصالح ساختمانی و لوازم الکترونیکی را ارائه می دهد.

تاجیکستان چه کالاهایی به جهان صادر می کند؟

سنگ معدن، سرباره و خاکستر کنسانتره روی و سرب: در سالهای اخیر بزرگترین صادرات معدنی تاجیکستان بوده است.

پنبه: صادرات عمده به همراه آلومینیوم که بیش از ۷۵ درصد از صادرات تاجیکستان را تشکیل می دهد.

آلومینیوم و محصولات آن: صادرات عمده کشور تاجیکستان را تشکیل می دهد.

سوخت های معدنی، روغن های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آنها: از جمله صادرات عمده محصولات معدنی تاجیکستان می باشند.

طلا: جز صادرات برتر و اقلام اصلی صادراتی تاجیکستان به ویژه به کشورهای اروپایی از جمله سوئیس می باشد.

برق: سومین صادرات مهم تاجیکستان است که محصول جانبی سدهای برق آبی تاجیکستان است و عمدتاً به ازبکستان و قرقیزستان صادر می شود.

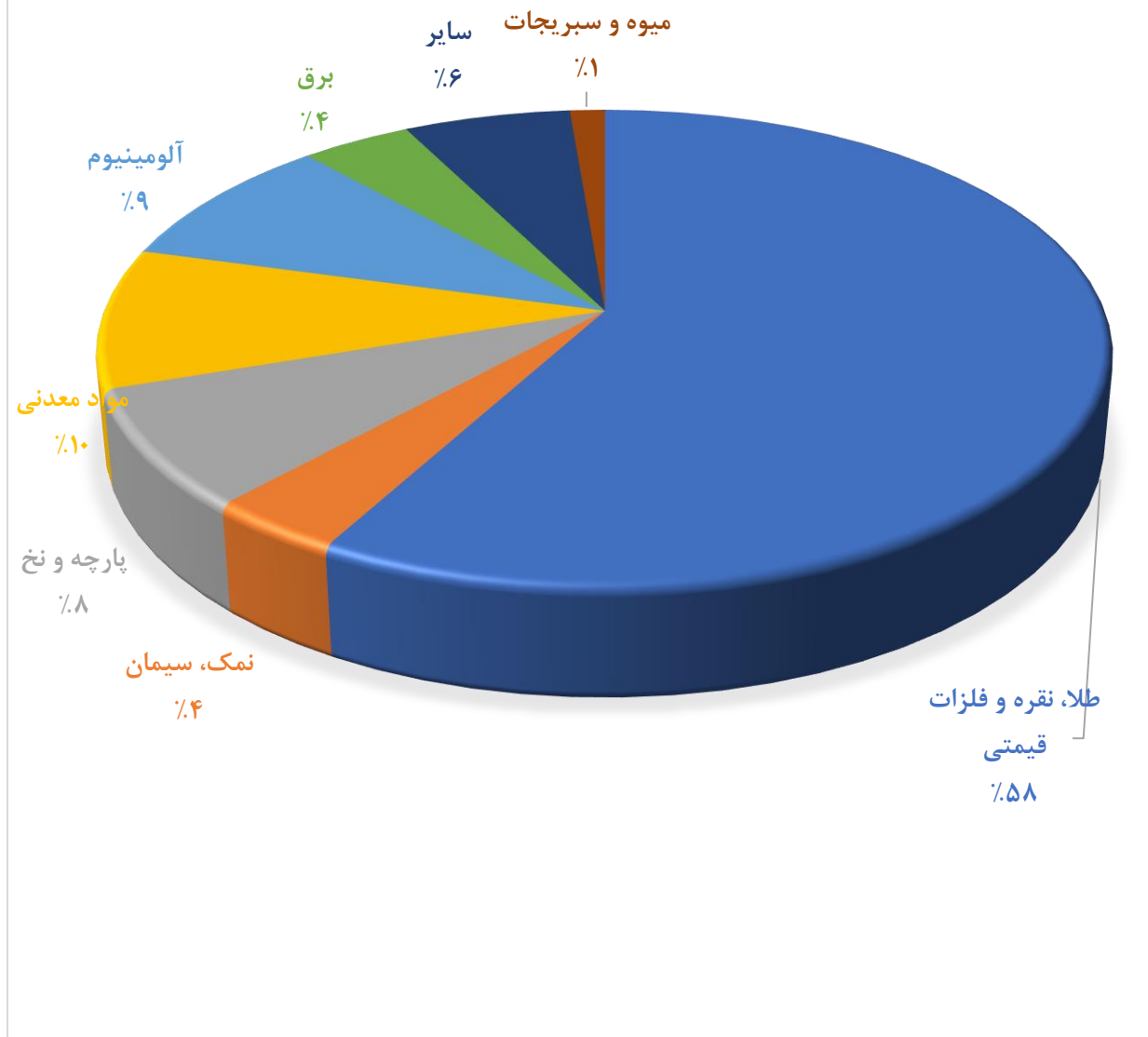
شرکای اصلی صادرات تاجیکستان چین، ترکیه، روسیه، ایران و افغانستان و اتحادیه اروپا هستند.

سایر کالاهای صادراتی تاجیکستان عبارتند از:

فرش، سیمان، شیرینی و شکلات، میوه های خشک شده، کابل های برق، میوه ها و سبزیجات تازه

مبلمان، پوشاک و منسوجات

ساختار صادرات تاجیکستان به جهان

• منظور سهم هر یک از بخشها از ۱۰۰ درصد صادرات است.

شرکای اصلی صادرات تاجیکستان کدام کشورها هستند؟

روسیه، چین، قزاقستان، ازبکستان، ترکیه، ایران و افغانستان شرکای اصلی صادرات تاجیکستان هستند.

وضعیت تجارت خارجی تاجیکستان در سال ۲۰۲۳

بنا بر اطلاعات درج شده در پورتال تجارت تاجیکستان و وزارت رشد اقتصاد و سودای جمهوری تاجیکستان آمار ارقامی تجارت خارجی تاجیکستان در سال ۲۰۲۳ به شرح زیر بوده است:

واردات: ۵ میلیارد و ۸۸۰ میلیون دلار

صادرات: ۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار

واردات خدمات: ۷۱۲ میلیون دلار

صادرات خدمات: ۳۲۸ میلیون دلار

همانطور که پیشتر گفته شد اقتصاد تاجیکستان در سال ۲۰۲۳ با رشد ۸.۳ درصدی به شدت رشد کرده است. بانک مرکزی این کشور نرخ بهره را از ۱۳ درصد به ۱۰ درصد در سال ۲۰۲۳ و سپس به ۹.۵ درصد در فوریه ۲۰۲۴ کاهش داد.

تجارت تاجیکستان با کشور شرکای تجاری اصلی

در جدول زیر تجارت تاجیکستان شامل واردات و صادرات و اقلام و کالاهای مورد مبادله با شرکای تجاری اصلی این کشور به تفکیک آورده شده است:

تجارت تاجیکستان با شرکای اصلی تجاری

نام کشور	حجم مبادلات (۲۰۲۳)	صادرات به تاجیکستان	واردات از تاجیکستان
روسیه	۲ میلیارد دلار	سوخت ها و روغن های معدنی- چوب و اشیا چوبی- زغال چوب- آهن و فولاد	پنبه و محصولات پنبه ای- ماشین آلات و تجهیزات الکترونیکی- میوه ها و آجیل
چین	۱ میلیارد و ۳۵۰ میلیون دلار	تجهیزات تکنولوژیکی-وسایل نقلیه حمل و نقل زمینی- ماشین الات و تجهیزات الکترونیکی- کفش لاستیکی- آهن نورد	مواد معدنی- فلزات گرانبها- پنبه و محصولات پنبه ای
قزاقستان	۱ میلیارد و ۱۵۰ میلیون دلار	گندم و غلات- نفت و فراورده های نفتی- محصولات شیمیایی معدنی	مواد معدنی- میوه ها و آجیل- سرب و محصولات سرب
ازبکستان	۵۰۰ میلیون دلار	نفت و فراورده های نفتی- کود- تجهیزات تکنولوژیکی	برق- سیمان- آلومینیوم و محصولات آن
ترکیه	۳۶۰ میلیون دلار	تجهیزات الکترونیکی- محصولات پلیمری و پلاستیکی- پوشاک- محصولات نهایی متفرقه	آلومینیوم و محصولات آن- پنبه و محصولات پنبه ای- پوست های پردازش نشده
ایران	۲۵۰ میلیون دلار	آهن و فولاد- محصولات سرامیکی- محصولات پلیمری و پلاستیکی	پنبه و محصولات پنبه ای- تجهیزات تکنولوژیکی- پارچه
سوئیس	۳۰۰ میلیون دلار	عصاره مالت- رنگهای غیر آبی- لوازم جانبی دستگاه بافندگی	طلا- ضایعات فلزی گرانبها- نقره
امریکا	۲۰۰ میلیون دلار	تجهیزات هواپیما- وسایل حمل و نقل زمینی- محصولات دارویی	میوه و سبزیجات فراوری شده- میوه و آجیل- روغن ها و چربی های حیوانی
آلمان	۱۸۰ میلیون دلار	وسایل نقلیه حمل و نقل زمینی- تجهیزات تکنولوژیکی- محصولات چاپ و انتشار	میوه ها و آجیل- پنبه و محصولات پنبه ای- دانه های روغنی
ژاپن	۱۸۰ میلیون دلار	آب و عصاره های گیاهی	وسایل نقلیه حمل و نقل زمینی، تجهیزات و دستگاههای نوری، تجهیزات تکنولوژی
کره جنوبی	۱۱۶ میلیون دلار	---	وسایل نقلیه حمل و نقل زمینی، راه آهن و تراموا، تجهیزات تکنولوژی

سرمایه گذاری های کشورهای ایران، چین و ترکیه در پروژه های متعدد در تاجیکستان

چین یک سرمایه گذار بزرگ در اقتصاد تاجیکستان است و در زمینه های متنوعی از بخشهای انرژی و معدن تا راه اندازی صنایع متعدد در تاجیکستان سرمایه گذاری می نماید. در این خصوص به گفته مقامات تاجیکستان سرمایه گذاری چین در اقتصاد تاجیکستان از سال ۲۰۰۷ تا ۲۰۲۳ از ۴ میلیارد دلار فراتر رفته است و در حال حاضر بیش از ۷۰۰ شرکت تحت حمایت مالی چین در این کشور فعالیت می کنند.^۱ برخی از سرمایه گذاری های آن عبارتند از:

معدن: بخشی از سرمایه گذاری چین به بخش معدن تاجیکستان هدایت می شود. تعداد زیادی شرکت مشترک تاجیکستانی و چینی در این کشور بر استخراج منابع معدنی مانند سنگ معدن، مس، آنتیموان، طلا و نقره متمرکز هستند. شرکت سهامی زرافشان که ۷۵ درصد آن متعلق به سرمایه گذاران چینی است، یکی از این شرکت هاست که در زمینه استخراج و تولید طلا در این کشور فعالیت می کند. شرکت دیگری که در این زمینه فعالیت می کند LLC Pakrut است که سرمایه گذاران چینی در سال ۲۰۱۴ مالکیت کامل آن را به دست آوردند.

سیمان: چین همچنین در تولید مصالح ساختمانی سرمایه گذاری می کند. سرمایه گذاری های مشترک تولید سیمان شامل سیمان جونگ تسای موهیر، سیمان Huaxin Gayur و سیمان Huaxin Gayur Sughd است که مجموعاً حدود ۸۵ درصد از تولید سیمان کشور را تشکیل می دهند.

حمل و نقل: شرکت های چینی جاده ها و راه آهن ها را برای اتصال تاجیکستان به کشورهای همسایه خود می سازند و بازسازی می کنند. این امر به تاجیکستان کمک کرد تا به یک کشور ترانزیتی در آسیای مرکزی تبدیل شود.

انرژی: شرکت های چینی نیروگاه های برق را در تاجیکستان می سازند یا مدرن می کنند.

^۱ سخنان معاون نخست وزیر تاجیکستان، در یازدهمین مجمع همکاری چین و آسیای مرکزی در پنجوان، چین، در ۲۸ اکتبر

ارتباطات، ساخت و ساز و خدمات مالی: شرکت های چینی در این بخش ها سرمایه گذاری می کنند.

تجهیزات تکنولوژیکی: شرکت های چینی تجهیزات تکنولوژیکی را در تاجیکستان نصب می کنند. سرمایه گذاری چین در تاجیکستان از سال ۲۰۱۱، زمانی که دو کشور مسائل ارضی را حل و فصل کردند، افزایش یافته است. با این حال، سرمایه گذاری در طول همه گیری COVID-۱۹ به شدت کاهش یافت.

کشور ترکیه نیز در چندین پروژه اقتصادی از جمله:

Akia Avesto Electronics Industry یک سرمایه گذاری مشترک در دوشنبه که

اتوبوس های مسافری تولید می کند.

شرکت تامین آب کواکولا: کارخانه ای که به توسعه تولید و صنعت کمک می کند

Archa Mebel: یک شرکت تولید مبلمان در منطقه سغد که در آن شرکتهای دو کشور

ترکیه و تاجیکستان با یکدیگر همکاری می کنند.

همچنین کشور **ایران** با ساخت سد و نیروگاه برق آبی سنگ توده و تونل استقلال و سایر

تاسیسات فنی و مهندسی به کشور تاجیکستان خدمات فنی مهندسی صادر می کند.

نیازمندیهای وارداتی تاجیکستان از جهان کدامها هستند؟

همانطور که گفته شد تاجیکستان، یک کشور محصور در خشکی در آسیای مرکزی، دارای یک اقتصاد در حال توسعه است که برای پاسخگویی به تقاضای داخلی برای انواع کالاها و خدمات به واردات متکی است. در حالی که تاجیکستان برخی از کالاهای خود را تولید می کند، فاقد منابع، فناوری و زیرساخت های خاصی برای تولید داخلی است، به این معنی که مجبور است بسیاری از محصولات را از خارج وارد کند. در اینجا چند دسته کلیدی از کالاها و محصولاتی که تاجیکستان معمولاً به واردات آنها نیاز دارد آورده شده است:

۱. ماشین آلات و تجهیزات

ماشین آلات صنعتی: بخش صنعتی تاجیکستان هنوز در حال توسعه است و نیاز به ماشین آلات و تجهیزات پیشرفته برای صنایع تولیدی، ساختمانی و معدنی وجود دارد.

ماشین آلات کشاورزی: تاجیکستان با یک اقتصاد عمدتاً کشاورزی، ماشین آلات کشاورزی مانند تراکتور، دروگر، سیستم های آبیاری و تجهیزات برای پردازش محصولات کشاورزی وارد می کند.

تجهیزات تولید برق: تاجیکستان به شدت به نیروی برق آبی متکی است، اما برای نوسازی زیرساخت های انرژی خود، به توربین ها، ترانسفورماتورها و سایر تجهیزات مرتبط با انرژی نیاز دارد.

۲. حمل و نقل و خودرو

وسایل نقلیه و قطعات یدکی: تاجیکستان تعداد قابل توجهی وسایل نقلیه از جمله خودرو، کامیون، اتوبوس و موتور سیکلت وارد می کند. قطعات یدکی این خودروها نیز تقاضای بالایی دارد.

تجهیزات هوانوردی: با توجه به توسعه بخش هوانوردی کشور، انواع مختلف هواپیما و قطعات مرتبط را برای خطوط هوایی و فرودگاه های منطقه وارد می کند.

۳. کالاهای مصرفی

الکترونیک و لوازم خانگی: لوازم الکترونیکی مصرفی مانند تلفن های هوشمند، لپ تاپ، تلویزیون، یخچال و تهویه مطبوع تقاضای زیادی دارند.

پوشاک و منسوجات: تاجیکستان انواع پوشاک و منسوجات، از جمله پوشاک تمام شده و مواد خام برای تولید پوشاک محلی را وارد می کند.

کفش: کفش های وارداتی به ویژه از چین، روسیه و ترکیه در بازار داخلی محبوب هستند.

۴. مواد شیمیایی

کودها: کشاورزی در تاجیکستان به شدت به کودهای وارداتی برای بهبود عملکرد محصول متکی است.

آفت کش ها و علف کش ها: برای محافظت از محصولات در برابر آفات و بیماری ها، تقاضا برای مواد شیمیایی وارداتی در بخش کشاورزی وجود دارد.

مواد شیمیایی صنعتی: صنایع مختلف در تاجیکستان از مواد شیمیایی صنعتی برای فرآیندهای تولید استفاده می کنند، از جمله مواد شیمیایی برای تولید نساجی و سیمان.

۵- غذا و نوشیدنی

غذاهای فرآوری شده: اگرچه تاجیکستان محصولات کشاورزی زیادی تولید می کند، اما برای غذاهای فرآوری شده مانند کنسروها، تنقلات و نوشیدنی ها به واردات متکی است.

محصولات لبنی: تاجیکستان محصولات لبنی به ویژه شیر، پنیر و کره را برای تامین نیاز داخلی وارد می کند.

گوشت و فرآورده های گوشتی: در حالی که تاجیکستان بخشی از گوشت خود را تولید می کند، هنوز مقادیر قابل توجهی گوشت گاو، مرغ و محصولات گوشتی فرآوری شده را وارد می کند.

مشروبات الکلی: مشروبات الکلی وارداتی از جمله شراب، آبجو و الکل در مراکز شهری رایج هستند.

۶. محصولات انرژی

نفت و گاز: تاجیکستان تولید نفت و گاز داخلی را محدود کرده و فرآورده های نفتی تصفیه شده از جمله بنزین، گازوئیل و روان کننده ها را وارد می کند.

زغال سنگ: اگرچه تاجیکستان دارای ذخایر ذغال سنگ است، اما همچنان برای بخش انرژی خود، به ویژه برای نیروگاه های حرارتی، زغال سنگ وارد می کند.

۷- تجهیزات پزشکی و دارویی

داروها: تاجیکستان انواع محصولات دارویی را برای رفع نیازهای سیستم بهداشتی خود وارد می کند.

تجهیزات پزشکی: بخش مراقبت های بهداشتی به تجهیزات پزشکی وارداتی مانند ماشین های تشخیصی، ابزار جراحی و لوازم بیمارستانی نیاز دارد.

۸-سیمان و بتن: تاجیکستان برای پروژه های زیربنایی و ساختمانی خود، مصالح ساختمانی مانند سیمان، بتن و سایر محصولات مرتبط وارد می کند.

فولاد و سایر فلزات: تاجیکستان فلزات مختلف به ویژه فولاد را وارد می کند که برای ساخت و ساز، ماشین آلات و تولید مورد نیاز است.

۹- فناوری و نرم افزار

کامپیوتر و نرم افزار: با رشد دیجیتالی شدن، تقاضا برای کامپیوترهای وارداتی، نرم افزارها و زیرساخت های فناوری اطلاعات وجود دارد.

تجهیزات مخابراتی: با توجه به توسعه مداوم بخش مخابرات، تاجیکستان طیف وسیعی از تجهیزات مخابراتی را وارد می کند.

۱۰. کالاهای لوکس

جواهرات و ساعت: در حالی که تقاضا برای کالاهای لوکس کمتر است، واردات جواهرات و ساعت های گران قیمت را می توان در بازار محلی، به ویژه در شهرهای بزرگتر مانند دوشنبه یافت.

۱۱. مواد اولیه برای ساخت

محصولات پلاستیکی و لاستیکی: بخش تولید، به ویژه در بسته بندی و ساخت و ساز، متکی به واردات مواد اولیه مانند پلاستیک و لاستیک است.

الیاف نساجی: الیاف وارداتی در صنایع نساجی و پوشاک محلی استفاده می شود.

تاجیکستان نیاز فزاینده ای به انواع کالاهای وارداتی دارد، به ویژه در بخش هایی مانند ماشین آلات، انرژی، کالاهای مصرفی، و داروسازی. از آنجایی که کشور به توسعه زیرساخت ها و پایه های صنعتی خود ادامه می دهد، تقاضا برای واردات احتمالاً قابل توجه خواهد بود، اگرچه تلاش ها برای بومی سازی تولید و تقویت خودکفایی ممکن است وابستگی را در برخی مناطق در طول زمان کاهش دهد.

چه کالاهایی از ایران می تواند به بازار تاجیکستان وارد شود؟

مزیت های لجستیکی و فرهنگی ایران برای تجارت با تاجیکستان :

نزدیکی جغرافیایی ایران به تاجیکستان به آن مزیت لجستیکی می دهد و هزینه های حمل و نقل را در مقایسه با صادرکنندگان دورتر کاهش می دهد.

علاوه بر آن ایران و تاجیکستان روابط تاریخی و فرهنگی و شخصیت های تاریخی ادبی محبوب مشترکی دارند که می تواند تعاملات تجاری را تسهیل کند و محصولات ایرانی را برای مصرف کنندگان تاجیک جذاب تر کند. موضوع قابل توجه دیگر قیمت گذاری رقابتی کالاهای ایرانی است که در مقایسه با کالاهای وارداتی از کشورهای دیگر اغلب قیمت های رقابتی دارند، به ویژه در بخش هایی مانند مصالح ساختمانی، داروسازی و لوازم الکترونیکی مصرفی.

از سوی دیگر ایران طیف وسیعی از کالاهای تولیدی دارد که می تواند تقاضای رو به رشد در تاجیکستان را برآورده کند. بخش های قابل تاکید برای مطالعه بازار در تاجیکستان شامل مصالح ساختمانی، داروسازی، محصولات کشاورزی، نساجی، خودرو و ماشین آلات صنعتی است. با توجه به روابط خوب سیاسی و قراردادهای تجاری در حال انجام و روابط اقتصادی رو به رشد بین دو کشور، شرکتها و فعالین اقتصادی ایرانی در موقعیت مناسبی برای سرمایه گذاری در حوزه های مورد نیاز بازار تاجیکستان قرار گرفته اند. مشروط بر اینکه بتوانند کیفیت محصول و قیمت رقابتی را حفظ کنند.

بنابراین با توجه به روابط تجاری و اقتصادی دو کشور و همچنین نیازهای داخلی تاجیکستان، چندین دسته از کالاهای تولیدی ایرانی وجود دارند که می توانند تقاضای زیادی در بازار تاجیکستان پیدا کنند. در اینجا برخی از محصولات که ایران می تواند به تاجیکستان صادر کند آورده شده است:

۱. مصالح ساختمانی

سیمان و مصالح ساختمانی: ایران یکی از تولیدکنندگان برتر سیمان است و تاجیکستان تقاضای فزاینده ای برای مصالح ساختمانی به ویژه برای پروژه های زیربنایی و مسکونی دارد. سیمان، کاشی و سایر مصالح ساختمانی (شیر آلات و تجهیزات داخلی) می توانند تقاضای بالایی داشته باشند.

فولاد و فرآورده های آهنی: ایران یکی از تولیدکنندگان عمده فولاد و دارای صنعت فولادی مستقر است. تاجیکستان مقدار قابل توجهی فولاد وارد می کند و نزدیکی ایران و قیمت رقابتی آن را به یک تامین کننده ایده آل تبدیل کرده است.

شیشه و سرامیک: ایران انواع مختلفی از محصولات شیشه ای و سرامیکی از جمله پنجره، کاشی و لوازم بهداشتی را تولید می کند که در بخش ساختمانی رو به رشد تاجیکستان مورد تقاضا هستند.

۲- محصولات کشاورزی

میوه ها و خشکبار: ایران بخش کشاورزی وسیعی دارد و میوه هایی مانند انار، مرکبات، سیب و خربزه و نیز خشکبار (به ویژه انجیر خشک، زردآلو و کشمش) محصولاتی هستند که تقاضای زیادی در تاجیکستان دارند.

آجیل: پسته، بادام و گردو ایرانی معروف هستند و می توانند تقاضای فزاینده آجیل در تاجیکستان را که هم بازار محلی و هم پتانسیل صادراتی رو به رشدی دارد، تامین کند.

زعفران: ایران پیشروترین تولید کننده زعفران در جهان است و تاجیکستان نیز مانند بسیاری از کشورهای آسیای مرکزی از زعفران در طب سنتی خود استفاده می کند. تاجیکستان خود تولید کننده زعفران است اما همچنان تقاضا برای زعفران مرغوب در بازار تاجیکستان وجود دارد.

علاوه بر محصولات و ادوات کشاورزی شرکت های ایرانی می توانند در بخش نوآوری و تکنولوژی های مربوط به مکانیزه کردن فرایند آماده کردن زمین- سمپاشی و کوددهی و سایر فرایندهای مدرن سازی کشاورزی با تاجیکستان همکاری های گسترده ای داشته باشند.

۳. منسوجات و پوشاک

پوشاک و پوشاک: ایران صنعت نساجی و پوشاک قابل توجهی دارد که هم منسوجات خام و هم پوشاک تمام شده تولید می کند. با افزایش تقاضا برای لباس های مقرون به صرفه و با کیفیت در تاجیکستان، منسوجات ایرانی - از پارچه گرفته تا لباس های آماده - می توانند رقابتی باشند.

منسوجات خانگی: محصولاتی مانند ملحفه، حوله، فرش و پرده نیز حوزه هایی هستند که تولیدکنندگان ایرانی می توانند سهم بازار را به خود اختصاص دهند.

۴- خودرو و قطعات یدکی

خودرو و وسایل نقلیه تجاری: ایران دارای صنعت خودروسازی داخلی است که خودرو، اتوبوس، کامیون و خودروهای تجاری تولید می کند. با توجه به تقاضا برای خودروهای مقرون به صرفه در تاجیکستان، خودروسازان ایرانی مانند سایپا و ایران خودرو می توانند گزینه های رقابتی، به ویژه برای مصرف کنندگانی که از بودجه آگاه هستند، ارائه دهند.

قطعات و قطعات خودرو: بخش خودروسازی ایران قطعات یدکی را برای بازارهای داخلی و بین‌المللی تولید می‌کند. تاجیکستان با ناوگان رو به رشد وسایل نقلیه به قطعات یدکی از جمله لاستیک، موتور، باتری و سایر قطعات نیاز دارد.

۵. محصولات انرژی و تجهیزات

فرآورده های نفتی: ایران یکی از تولیدکنندگان عمده نفت و فرآورده های نفتی است. اگرچه تاجیکستان فاقد منابع نفتی داخلی قابل توجهی است، اما به واردات سوخت، روان کننده ها و سایر فرآورده های نفتی متکی است. ایران می تواند بخشی از این نیاز را به ویژه با فرآورده های سوختی و مشتقات نفتی برآورده کند. پنل های خورشیدی و محصولات انرژی های تجدیدپذیر: با توجه به پیشرفت های ایران در انرژی های تجدیدپذیر، به ویژه انرژی خورشیدی، پنل های خورشیدی ایران و فناوری های مرتبط با آن می تواند برای تاجیکستان که به دنبال تنوع بخشیدن به منابع انرژی خود است، مفید باشد.

۶. داروسازی و تجهیزات پزشکی

دارو: ایران صنعت داروسازی بزرگی دارد و تاجیکستان به شدت به داروهای وارداتی متکی است. داروهای ایرانی، به ویژه داروهای ژنریک، می توانند تقاضای رو به رشد در تاجیکستان، به ویژه برای آنتی بیوتیک ها، مسکن ها و مدیریت بیماری های مزمن را برآورده کنند.

تجهیزات و تجهیزات پزشکی: ایران مجموعه ای از تجهیزات و دستگاه های پزشکی از جمله ابزار تشخیصی، ابزار جراحی و لوازم بیمارستانی را تولید می کند. این محصولات می توانند نیازهای بخش مراقبت های بهداشتی تاجیکستان را که به توسعه و مدرن شدن ادامه می دهد، برآورده کنند.

۷. مواد شیمیایی و پتروشیمی

کودها: ایران یکی از بزرگترین تولیدکنندگان کودهای شیمیایی از جمله اوره و نیترات آمونیوم است که برای بخش کشاورزی تاجیکستان حیاتی است. با توجه به اهمیت کشاورزی در اقتصاد تاجیکستان، کودهای ایرانی می توانند نقش مهمی در بهبود عملکرد محصولات داشته باشند.

محصولات پلاستیکی و لاستیکی: ایران محصولات پلاستیکی مختلفی مانند مواد بسته بندی، ظروف و کالاهای لاستیکی تولید می کند. اینها می توانند در بخش های صنعتی تاجیکستان، به ویژه در ساخت و ساز، تقاضا پیدا کنند.

۸. لوازم خانگی و الکترونیک

لوازم الکترونیکی مصرفی: تولیدکنندگان ایرانی انواع کالاهای الکترونیکی از جمله تلویزیون، یخچال و لوازم آشپزخانه را تولید می کنند. این محصولات می توانند در تاجیکستان مورد تقاضا باشند، جایی که بسیاری از مصرف کنندگان به دنبال لوازم الکترونیکی مقرون به صرفه هستند. تهویه مطبوع و هواداران: با توجه به تابستان های گرم تاجیکستان، تجهیزات تهویه مطبوع و خنک کننده می توانند بازاری آماده پیدا کنند. توان تولیدی ایران در این بخش می تواند پاسخگوی تقاضا برای محصولات مقرون به صرفه و با کیفیت باشد.

۹. مبلمان و کالاهای خانگی

مبلمان: ایران انواع مبلمان خانگی و اداری از جمله تخت، مبل، میز و انباری را تولید می کند. این اقلام می تواند به تاجیکستان صادر شود، جایی که بخش مسکن در حال رشد است و پروژه های مسکونی و تجاری جدید در حال ظهور است.

اقلام تزئینی: اجناس تزئینی ایرانی از جمله قالیچه، فرش (به ویژه فرش ایرانی) و سایر اقلام دکوری منزل می تواند برای مصرف کنندگان تاجیک علاقه مند به اقلام سنتی یا لوکس جذاب باشد.

۱۰. مواد معدنی و فلزات

مس، آلومینیوم و سایر فلزات: ایران دارای منابع معدنی قابل توجهی از جمله مس و آلومینیوم است که می تواند به تاجیکستان صادر شود. این مواد خام در ساخت و ساز محلی، تولید و صنایع الکترونیک مورد نیاز است. آب معدنی: ایران طیف وسیعی از برندهای آب معدنی بطری شده را تولید می کند و این می تواند محصولی جذاب برای بازار تاجیکستان باشد که آب بطری و نوشابه وارد می کند. تجهیزات صنعتی

ماشین آلات و ابزارهای صنعتی: ایران انواع ابزار و ماشین آلات صنعتی از جمله تجهیزات کشاورزی، ساختمانی و تولیدی را تولید می کند. از آنجایی که تاجیکستان به توسعه زیرساخت های خود ادامه می دهد، تقاضای فزاینده ای برای ابزارهای صنعتی، ماشین آلات و تجهیزات مربوط به ساخت و ساز وجود خواهد داشت.

واردات آب معدنی و نوشیدنی

آب معدنی: تاجیکستان که کشوری محصور در خشکی است، متکی به واردات آب معدنی بطری شده، به ویژه از کشورهای همسایه مانند ازبکستان، قزاقستان و روسیه است. ایران همچنین آب بسته بندی شده را به تاجیکستان صادر می کند.

نوشابه ها: نوشابه های گازدار مانند نوشابه، آب میوه ها و نوشابه های انرژی زا به طور گسترده ای وارد می شوند که اغلب از کشورهای دارای تولید کنندگان بزرگ نوشیدنی مانند روسیه، ترکیه و چین وارد می شوند. تولید محلی نوشابه ممکن است وجود داشته باشد، اما تقاضا برای مارک های شناخته شده بین المللی (مانند کوکاکولا، پپسی) همچنان قوی است.

طی چند سال گذشته، تقاضا برای نوشیدنی های وارداتی در تاجیکستان به طور پیوسته در حال افزایش بوده است که ناشی از شهرنشینی، افزایش درآمد قابل تصرف و در دسترس بودن بیشتر مارک های بین المللی بوده است.

شرکت های بزرگ نوشیدنی چندملیتی (کوکاکولا، پپسی کو) و تولیدکنندگان منطقه ای بر بازار نوشابه تسلط دارند، در حالی که مارک های کشورهایی مانند روسیه و قزاقستان احتمالاً سهم بزرگی از بازار آب بطری را تامین می کنند.

در سالهای اخیر چه کالاهای از ایران به تاجیکستان صادر شده است؟

در سالهای اخیر صادرات ایران به تاجیکستان شامل کالاهای ذیل بوده است:

نفت تصفیه شده ، ورق پلاستیک خام، پلیمرهای اتیلن، محصولات پاک کننده، سرامیک بدون لعاب
کیف های بسته بندی، بلوک های آهنی ، پلیمرهای پرو پیلن، کالاهای پخته شده ، درب پلاستیکی ، پلی اتیلن ها، ماشین آلات پردازش سنگ، ریسمان و طناب، سایر محصولات پلاستیکی، آجیل ماشین آلات آمادگی خاک، چای، لوله های آهنی کوچک، آسفالت، ظروف تزئینی داخل، فرش

پتانسیل صادرات کالاهای ایران به تاجیکستان:

با توجه به مزیت های تولیدی و صادراتی ایران و کیفیت کالاهای ایرانی و توان رقابت با کالاهای موجود در بازار تاجیکستان و همچنین قیمت حمل و نقل به نظر می رسد کالاهای زیر برای صادرات از ایران به تاجیکستان دارای مزیت نسبی باشند:

پلاستیک و لاستیک ، محصولات غذایی (پردازش شده یا حفظ شده)، فلزات آهنی ، فولاد، محصولات سرامیکی ، مواد شیمیایی ، کودها ، محصولات نساجی ، قند، دانه و محصولات کائو، محصولات معدنی، محصولات لبنی، محصولات شیشه ای، آجیل، بقایای گیاهی و خوراک دام، پارچه نساجی مصنوعی، چوب، ماشین آلات برق و الکترونیک، گوشت مرغ، غلات (فراوری شده)

میوه و میوه خشک

راه اندازی چه کسب و کارهایی برای شرکتهای ایرانی در تاجیکستان پر سود است؟

با مطالعه نیازمندیهای وارداتی و همچنین توجه به تقاضاهای داخلی بازار تاجیکستان می توان راه اندازی کسب و کارهای زیر را به فعالین اقتصادی علاقمند به فعالیت در تاجیکستان توصیه نمود :

شرکت تولید انواع گرانول

سیمان سفید نی ریز

شرکت تولیدی ایزوگام

شرکت تولید پلاستیکهای دسته دار و رولی و فریزری

شرکت تولید فرش و قالیچه ماشینی

شرکت تولید پروفیل

شرکت تولید انواع شکلات

شرکت تولید انواع کیک

شرکت تولید کیسولهای گاز پیک نیک

شرکت تولید میلگرد

شرکت تولید مایع ظرفشویی و وایتکس

شرکت تولیدی صابونهای دیترژن و پودر لباسشویی دستی و ماشینی

شرکت تولید پلاستیکهای گلخانه ای

شرکت تولیدی سیم و کابل های الومینیومی و مسی

شرکت تولیدی مبلمان استیل و راحتی

شرکت تولیدی رنگهای ساختمانی و تینر

سفارت ج.ا. ایران - دوشنبه